SLOVO ÚVODEM. Toto speciální, monotematické číslo Povětroně je věnováno, stejně jako minulý rok, slunečním hodinám — tentokrát přinášíme katalog bezmála tří set stanovišť v regionu východních Čech. Nechť je vám dobrým průvodcem na cestách.

Pokud víte o existenci hodin, které v (tištěném ani internetovém) katalogu nejsou zahrnuty, máte-li přesnější údaje o stávajících hodinách anebo jakékoliv náměty a připomínky ke katalogu, kontaktujte nás prosím na adrese:

Ing. Miloš Nosek
Mandysova 1408
500 12 Hradec Králové
Česká republika
E–mail: hodiny@seznam.cz

Naše poděkování patří Ivetě Martínkové, protože vypracováním své diplomové práce vytvořila potřebný základ pro tento katalog.

Miloš Nosek, Miroslav Brož, Martin Navrátil, Jan Trebichavský, Vlasta Trebichavská, Drahomíra Pecinová

Elektronická (plnobarevná) verze časopisu Povětroň ve formátech PDF, PostScript a HTML je k dispozici na adrese:

http://www.astrohk.cz/ashk/povetron/

Povětroň S1/2002; Hradec Králové, 2002.
Vydala: **Astronomická společnost v Hradci Králové** (7. 12. 2002 na 141. setkání ASHK) ve spolupráci s **Hvězdárnou a planetáriem v Hradci Králové**
vydání 1., 36 stran, náklad 150 ks; dvouměsíčník, MK ČR E 13366, ISSN 1213–659X
Redakce: Miroslav Brož, Martin Lehký, Martin Navrátil a Miroslav Ouhrabka
Předplatné tištěné verze: vyřizuje redakce, cena 35,– Kč za číslo (včetně poštovného)
Adresa: ASHK, Národních mučedníků 256, Hradec Králové 8, 500 08; IČO: 64810828
e–mail: ashk@email.cz, web: http://www.astrohk.cz/ashk/

Literatura

[1] Martínková, I.: *Dokumentace a hodnocení slunečních hodin ve Východočeském kraji.* nepublikovaná diplomová práce, Přírodovědecká fakulta UK, Praha, 1987.

[2] Navrátil, M., Nováková, D.: *Sluneční hodiny v Hradci Králové.* Povětroň S1/2001, Hradec Králové, 2001.

Obr. 13 — *Mělice*. Před domem č. p. 3 v Mělicích jsou, ve východních Čechách jedinečné, válcové sluneční hodiny. Tvar plochy sloupku připomíná spíše soudek. Vyrobil je v roce 1980 pan Šmíd pomocí vrženého stínu. Foto Martin Navrátil (2002).

Obr. 14 — *Nové Město nad Metují*. Na náměstí v Novém Městě nad Metují na sebe upozorňují rohové sluneční hodiny. Na obou číselnících jsou latinské nápisy s českými překlady. Na levých: „HORA RUIT · RESPICE FINEM ·“ „HODINY RYCHLE UBÍHAJÍ PAMATUJ NA KONEC“ a na pravých: „JVSTE VIVE ET COLE DEVM“ „SPRAVEDLIVĚ ŽIJ A CTI BOHA“. Foto Martin Navrátil (2000).

Obr. 15 — *Dvůr Králové nad Labem*. Na radnici jsou nově rekonstruované hodiny, jejichž původním autorem byl Jan Engelbrecht z Berouna (*1726 – †1807). Po gnómonické stránce jsou podrobně popsány před začátkem katalogové tabulky na str. 8. Foto Miroslav Brož (2002).

Obr. 2 — *Kladruby nad Labem*. Druhé, VJV hodiny na hřebčíně, také z roku 1724. Foto Miroslav Brož (2002).

Obr. 3 — *Horní Branná*. Původně gnómonicky bohaté sluneční hodiny na kostele svatého Mikuláše v Horní Branné (stěna má azimut $-10°$). Na číselníku bylo možné odečítat hodiny, dobu uplynulou od západu Slunce i datum. Foto Jan Trebichavský (2000).

Obr. 4 — *Havlíčkův Brod*. Sluneční hodiny na stěně atria kostela svaté Rodiny v Havlíčkově Brodě v Horní ulici. Pocházejí z 16. století a mají časovou stupnici dělenou po čtvrthodině. Foto Jan Trebichavský (2000).

Obr. 5 — *Stará Paka*. Vodorovné sluneční hodiny jsou ve Staré Pace v zahradě rekreační chaty v Letné ulici 55. Mají kulisový ukazatel a jsou provedeny jako snímatelné z podstavce. Foto Miloš Nosek.

Obr. 7 — *Ostřešany*. Sluneční hodiny na domě č. p. 11 v Ostřešanech jsou komponovány do sgrafit, která zdobí většinu zdí. Jejich autorkou je paní Eva Filemonová. Nalevo pod hodinami je postava Oriona společně se třemi psy. Napravo jsou symboly znázorňující plynutí času. Hodiny jsou zajímavé především tím, že obsahují pouze jednu datovou úsečku, vyznačující rovnodennost. Pan Emanuel Kuksa, konstruktér hodin, ji využil při sestrojení číselníku po změření příslušného úhlu u paty stěny. Dům je kulturní památkou. Foto Miroslav Brož (2002).

Obr. 8 — *Kočí*. Sluneční hodiny na zdi historického kostelíku svatého Bartoloměje v Kočí. Pocházejí snad z roku 1682. Přímo v číselníku jsou zapsána ještě tři data jejich renovací (1760, 1798, 1865). Foto Miroslav Brož (2002).

Obr. 9 — *Jedousov*. Sluneční hodiny v Jedousově jsou na šikmé římse stodoly u č. p. 12. Římsa je natočena k jihu, a je tedy jinak orientována než stěna budovy. Hodiny sestrojil v roce 1925 pan Stanislav Zelený. Foto Martin Navrátil (2002).

Statistiky hodin

Celkový *počet* slunečních hodin v oblasti k 30. 11. 2002 je 279. V Královéhradeckém kraji se jich nachází 122, v Pardubickém kraji 125. Další hodiny dnes leží v kraji Vysočina (18) a Libereckém kraji (14).

Při porovnání *okresů* je nejvíce hodin evidováno v okrese Svitavy (41; 14,7 %) a nejméně v okrese Semily (14; 5,0 %).

Jedním z kritérií statistického hodnocení může být *typ hodin*. Ve východních Čechách významně převažují svislé hodiny v počtu 263 (94,3 %). Pouhé 5,7 % zbývá na ostatní typy hodin — jsou jimi polární prstencové (6; 2,2 %), vodorovné (4; 1,4 %) a rovníkové (1; 0,4 %). Polární či kulové zde zastoupeny nejsou.

U svislých hodin převládá *orientace* jižním (159; 57,0 %), jihovýchodním (36; 12,9 %) a jihozápadním (27; 9,7 %) směrem. Severním směrem jsou orientovány 2 hodiny, orientace severozápadní a severovýchodní není zastoupena vůbec. Orientace je uváděna u 88,9 % záznamů.

Jako *ukazatel* je v 97,2 % použit polos (šikmý ukazatel), z toho v 12,5 % je opatřen nodem. V ostatních případech (7) je ukazatel kolmý.

Další údaj, který u hodin sledujeme, je *rok vzniku*. Ten se podařilo zjistit u 68,5 % hodin. Z rozdělení hodin lze vyčíst, že nejhojnějšími obdobími z hlediska vzniku hodin byly 1980 až 2000 (19,4 %), 1960 až 1980 (17,3 %) a 1900 až 1920 (11,0 %). Nejstarší hodin na stanovišti Moravská Třebová pocházejí z roku 1558.

Stav hodin je znám u většiny záznamů. Ve 110 případech je stav výborný, v 50 dobrý. Poškozeno — částečně (21), značně (20), zbyl jen ukazatel (30) nebo číselník (17) — je 31,6 % z celkového počtu.

Rozměry jsou také udávány u většiny hodin. Nejčastější jsou velikosti 1 m až 1,5 m (34,1 %), 1,5 m až 2 m (16,8 %) a 2 m až 2,5 m (28,8 %). Menších rozměrů, pod 1 m, se vyskytuje 4,8 % a naopak velikosti nad 2,5 m tvoří 15,4 % všech hodin. Největší hodiny se nacházejí na stanovišti Litomyšl, zámek.

Nejčastěji uváděná *výška* hodin nad zemí[1] je 4 až 5 m (18,4 %), 5 až 7,5 m (18,4 %) a 7,5 až 10 m (17,1 %). Ve výšce do 2,5 m je situováno 16,7 % hodin, ve výšce nad 10 m 14,8 % hodin. Nejvýše umístěné jsou hodiny na stanovišti Ledeč nad Sázavou, a to ve výšce 14 m.

Zajímavým údajem je *umístění hodin*. Obvykle bývají na obytných domech — téměř v 60 % případů. Dále jsou hodiny na kostelích (16,5 %), zámcích (9,7 %), zahradách (5,0 %), farách (2,9 %), chatách či chalupách (2,9 %) a školách (3,6 %).

Některé z objektů se slunečními hodinami mají velmi bohatou historii. Dnes mohou sloužit k účelům jiným, než ke kterým byly původně určeny (například tvrz, zámeček, zájezdní hostinec).

[1] Výška hodin je počítána od země po spodní okraj číselníku; v případě, že číselník zcela chybí, je měřena od země až k patě ukazatele.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

–	neznámý
K	kolmý (gnómon)
P	šikmý (polos)
KN	kolmý s nodem
PN	šikmý s nodem

Tab. 4 — Typ ukazatele.

–	bez zvláštností
N	nápis
V	výtvarně zajímavé

Tab. 5 — Vzhled hodin.

–	neznámý
D	dobrý
O	omezený
V	vstupné
F	lze fotografovat

Tab. 6 — Přístup k hodinám.

Jako příklad nám poslouží hodiny ve Dvoře Králové (obr. 15 na obálce):

Dvůr Králové nad Labem [544 01, 50°26′, 15°49′]
stará radnice na náměstí; v srpnu 2002 byl obnoven původní číselník podle historických fotografií, M. Nosek; Povětroň 6/2002; zhotovitel Jan Engelbrecht

236	2/2	D	V	1797	2002	–8,55°	5,2	1,9	S	PN	CZ2R2PD3	VI XII V	V

Sluneční hodiny jsou umístěny na královédvorské radnici, na náměstí; toto stanoviště je přístupné bez omezení. Hodiny byly v roce 2002 ve výborném stavu, přestože jsou datovány do roku 1797 (viz poznámku o rekonstrukci a odkaz na podrobnější článek v časopisu Povětroň). Zeď je orientována na jih, o 8,5° otočená k východu. Rozměr hodin dosahuje 190 cm, výška nad zemí přes 5 m. Jedná se o svislé hodiny se šikmým ukazatelem, který je navíc opatřen nodem. Na číselníku jsou poloorlojní římské číslice v každou celou hodinu, a to od 6. hodiny ranní do 5. odpolední. Dále vidíme značky a rysky po půl hodině a tři datové čáry na kalendáriu (zřejmě rovnodennosti a slunovraty). Hodiny jsou to bezpochyby výtvarně zajímavé a unikátní, protože zhotovitelem je jeden ze slavných Engelbrechtů.

okres Havlíčkův Brod (HB)

Bezděkov, Štěpánov [583 01, 49°44′, 15°45′]
ve směru Libice nad Doubravou, domek v ovocné zahradě; částečně stíněny

1	7	O	D	1980	2002	28°	3,4	0,9	S	P	CR4	X XII V	–

Dolní Město 202 [582 33, 49°37′, 15°22′]
latinský nápis „UT UMBRA SIC VITA FLUIT DUM STARE VIDETUR“ („Život jako stín ubíhá, i když se zdá, že stojí“); zhotovitel Josef Krupička

2	1	D	V	1969	1997	–20°	5	0,8	S	P	C	VI XII	V

Golčův Jeníkov 2 [582 82, 49°49′, 15°28′]
zadní trakt bývalého zámku a tabákové továrny; renovace V. B. 1986; stíněny stromy; původně gnómonicky bohaté

3	2	O	V	1828?	2001	–32°	3	2,5	S	PN	CR4P	V XII V	–

Mapa s vyznačenými stanovišti

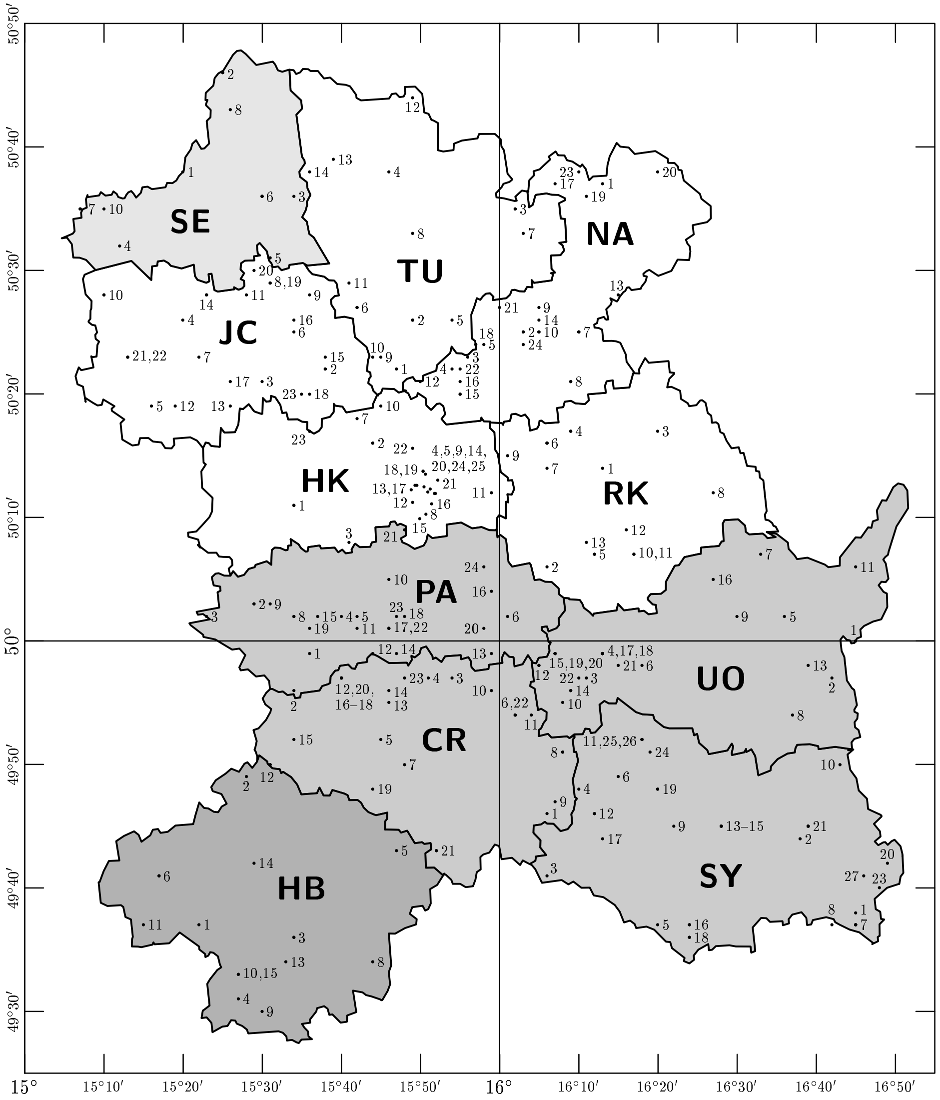

Obr. 6 — Mapa východních Čech s vyznačenými slunečními hodinami. U každého stanoviště je uvedeno *evidenční číslo* (ve tvaru zkratka okresu, přírůstkové číslo).

Zahrádka [49°37′, 15°15′]
kostel sv. Víta, loď; ze zatopené obce zachován jen kostel

17	11	O	Z	1852	2002	−2°	4	1,5	S	P	C	VIII XII IV	–

Ždírec nad Doubravou, Nový Studenec 1 [582 63, 49°43′, 15°47′]
zámek, mezi okny v 1. patře, na stěně do zahrady; renovace 1952

18	5	O	P	1612	1999	30°	7	1,6	S	P	CR2P	VIII XII VI	–

okres Hradec Králové (HK)

Barchov 41 [504 01, 50°11′, 15°34′]
stodola; číselník ve tvaru půlkruhu; zhotovitel František Novák

19	1/1	O	V	1919	8/02	12°	5	1	S	P	CZ2	9 12 5	–

Barchov, zámeček [504 01, 50°11′, 15°34′]
bývalý zámeček, štít; omítka opadaná na cihly

20	1/2	O	U		8/02	J			S	P			–

Hořiněves, Žíželeves 29 [503 03, 50°19′, 15°45′]
původně (od roku 1970?) sololitové, od 1994 plechové

21	10	O	V	1994	8/02	20°	2,7	1	S	P	CZR2L	XI XII VI	–

Hradec Králové, Bieblova 296 [500 03, 50°13′2″, 15°52′13″]
reklamní agentura Iris; doplněny větrnou korouhví, nápisy „Z“, „J“, „V“

22	21	D	V	2002	2002	J	5	1	S	P	CRP		V

Hradec Králové, Františka Halase 644 [500 09, 50°12′2″, 15°50′56″]
v zahradě domu; nemají vyznačenu stupnici; Povětroň S1/2001

23	9	O	D	1935?	2001		1,35	0,6	PP	P			–

Hradec Králové, chata E 139 [50°11′5″, 15°51′24″]
poblíž benzinové stanice Victory, směrem k rybníku Jáma; Povětroň S1/2001; zhotovitel Iva Legnerová

24	16	D	V	1996	2002		3	0,7	Y	–			–

Hradec Králové, chata E 48 [503 31, 50°9′55″, 15°49′56″]
Roudnička; doplněny měsíčními hodinami; nápis „NÁSLEDUJÍCÍ DEN JE MINULÉHO ŽÁKEM“; Povětroň S1/2001; zhotovitel Martin Navrátil a Drahomíra Nováková (návrh), Čestmír Karpíšek (výtvarné provedení)

25	15	D	V	1997	2/02	98°	2	1,7	S	PN	CRPD7S	I VIII	N

Hradec Králové, chata E 64 [50°10′17″, 15°50′43″]
u rybníku Cikán; Povětroň S1/2001; zhotovitel Jaroslav Kacálek

26	8	D	V	1954	10/01	4°	4	1	S	P	CZO	8 12 17	–

Klášterec nad Orlicí [561 82, 50°7′, 16°33′]
kostel sv. Kříže, loď; latinské nápisy „NON QUAM DIU SED QUAM BENE.“ („Ne jak dlouho, ale jak dobře žijeme.“), „OMNIS HORA NUMERATUR.“ („Každá hodina je nám počítána.“); Z původních hodin se zachoval jen stínový ukazatel, nynější byl zhotoven v roce 1955 při opravě kostela — autorem je J. Lyer z Roztok u Prahy. Obdobné hodiny jsou ve Vítějovicích.

262	7	D	D	1955	2001	−28°	4,5	3,5	S	P	CO	6 12 17	N

Králíky, Prostřední Lipka [561 69, 50°6′, 16°45′]
kostel Neposkvrněného početí Panny Marie, loď; většinou stíněny; renovovány 1980, farář Kubát z Králík; nápis „Quae hora tua ultima?“ („Která bude tvá poslední?“)

263	11	D	PZ		2001	22°	3,5	1,1	S	P	C	IX XII VII	N

Lanškroun [563 01, 49°54′, 16°37′]
radnice na náměstí; původně římská čísla a tři letopočty: 1581, 1905 a 1948; renovovány 1996

264	8	D	V	1581?	1996	−28°	8,5	2	S	P	C	V XII XV	–

Letohrad 1 [561 51, 50°2′, 16°30′]
zámek; XII není na svislici

265	9	D	V	1896?	2000	−50°	5	2	S	P	CR4P	VI XII I	–

Vraclav 16 [565 42, 49°58′, 16°5′]
stodola; pravidelně opravovány; nápis „HORA RUIT RESPICE FINEM“ („Čas letí, nezapomeň na konce“); zhotovitel Bohuslav Rozlívka

266	12/1	O	P	1943	2001	10°	3	1,2	S	P	CR2	VII XII V	N

altán; 12 neleží na svislici; zhotovitel Bohuslav Rozlívka

267	12/2	O	D	1943	2001	−83°	3	0,8	S	P	CZ2R	5 11	–

Výprachtice 180 [561 34, 49°58′, 16°39′]
fara; renovace 1978, V. Skalický

268	13	D	V	1850?	2001	8°	7	1	S	P	CRP	VII XII V	–

Vysoké Mýto, Knířov [566 01, 49°55′, 16°8′]
altán v zahrádkářské kolonii; 12 neleží na svislici

269	10	O	D	1981	2000	26°	1,7	0,8	S	P	CO	11 12 18	–

Vysoké Mýto, náměstí Otmara Vaňorného 273/I [566 01, 49°56′, 16°9′]
základní škola; Zanikly po rekonstrukci budovy v roce 1980.

270	14/2	–	Z		7/97	J			S	–			–

Vysoké Mýto, náměstí Přemysla Otakara [566 01, 49°57′, 16°10′]

271	22	D	D		2002				PP	P	G	6 12 4	–

Vysoké Mýto, Riegrova 189/II [566 01, 49°56′, 16°9′]
Karosa; Ukazují pravý i letní čas.; zhotovitel Jan Dostál

272	14/1	O	D	1980	7/97	−8°	1,2	0,6	S	P	CRL	8 12 14	–

Hradec Králové, Úprkova [500 09, 50°12′17″, 15°51′16″]
základní škola, budova tělocvičny; též stupnice pro letní čas v rozsahu VIII XII XVII; nápisy „LETNÍ ČAS“, „ZIMNÍ ČAS“; Povětroň S1/2001; zhotovitel Zdeněk Karásek a Radmila Kubelková (návrh), Eva Telecká (výtvarné provedení)

39	14	D	V	1996	2001	−14°	5	2	S	P	CZOL	VII XII XVI	N

Lochenice [503 02, 50°16′, 15°49′]
kostel Narození Panny Marie, štít nad vstupem

40	22	D	U		8/02	10°	3,4		S	PN			–

Osice 61 [503 26, 50°8′, 15°41′]
stíněny; renovovány 1930, 1936, zanikly 1990; zhotovitel Bohuslav Poledna

41	3	D	Z	1926?	2002	2°	6	1	S	P	C	6 12 6	–

Petrovice 1 [503 55, 50°17′, 15°36′]
u Nového Bydžova, fara; rohové; fara zbořena 1989?

42	23	D	Z	1900?	8/02	85°	5,5	1,1	S	K	CRP	III VIII	–
43	23	D	Z	1900?	8/02	−5°	5	1,6	S	P	CRP	VIII XII III	–

Sovětice 24 [503 15, 50°18′, 15°42′]
Petříkův statek, na zdi vrat ve dvoře; dříve menší stříška, brána postavena 1850?

44	7	O	U	1900?	8/02	26°	4,5	0,6?	S	K			–

Třebechovice pod Orebem, Na stavu 576 [503 46, 50°12′, 15°59′]
dům; zhotovitel Jaroslav Hroch

45	11	O	V	1988	2002	−2°	3,4	1,7	S	P	CR2D	VIII XII IV	–

Všestary, Chlum 69 [503 12, 50°16′, 15°44′]
novostavba v zahradě; zhotoveny dle předlohy z německé obce Gochsen (podobné jsou v Jánských Lázních)

46	2/1	O	V	1977	6/02	25°	4	1	S	P	C	X XII III	–

Všestary, Chlum, kostel [503 12, 50°16′, 15°44′]
kostel Proměnění Páně, apsida

47	2/2	D	U		2002	−90°	7?		S	P			–

okres Chrudim (CR)

Františky 37 [569 82, 49°46′, 16°6′]
bývalá formanská hospoda, dnes obchod

48	1	D	U	1850?	2001	−10°	5	0,9	S	P	C	VII XII IV	–

Heřmanův Městec 283 [538 03, 49°57′, 15°40′]
dům na náměstí, lékárna; latinský nápis „VULNERANT OMNES ULTIMA NECAT“

49	12	D	V		2002	J			S	P	C	VIII XII V	V

Janské Lázně 239 [542 25, 50°38′, 15°46′]
penzion U slunce, nad stanicí lanovky; číslice pro 8. a 9. hodinu ranní vyznačeny tečkami; sgrafitová technika; podobné hodiny v Chlumu, okres Hradec Králové; zhotovitel B. Kornfeld a F. Fojta

239	4	D	V	1973	2001	−15°	6	1,8	S	P	CZG	X XII IV	–

Kohoutov [541 01, 50°26′, 15°54′]
bývalá kaple, dnes kostel Nanebevzetí Panny Marie, loď; renovovány 1935; nápis „1752. RENOV. 1935.“, další dva německé nápisy nečitelné

240	5	D	P	1751	2001	10°	5	2	S	P	CZR2	VII XII V	N

Lanžov 34 [544 01, 50°23′, 15°45′]
zeď kůlny

241	9	O	D	1989	2002	20°	2	0,6	S	P	C	VIII XII VI	–

Malá Úpa, chata Dolinka [542 27, 50°44′, 15°49′]
poblíž kostela sv. Petra a Pavla, v Dolní Malé Úpě

242	12	D	V		10/95	J			S	–	CR2	9 12 6	–

Mostek [544 75, 50°29′, 15°41′]
bývalá základní škola; pouze číslice pro sudé hodiny, liché vyznačeny tečkou

243	11	D	D		2002	0°	10?	3,4	S	P	CR	8 12 6	–

Třebihošť, Zvičina 128/12 [544 01, 50°27′, 15°42′]
chalupa, štít; zanikly při opravě chalupy; původně hodinové čáry vytvořeny bílými obdélníky, některé chybí

244	6/1	D	Z		6/02	J			S	–	R		–

Třebihošť, Zvičina, kaplička [544 01, 50°27′, 15°42′]
kaplička na cestě do Třebihoště, ve štítu; číselník rytý do pískovce; čitelné pouze číslice I, II a III

245	6/2	D	PZ		2002	4°	4,2	0,9	S	P	C	X XII IV	–

Velké Svatoňovice, Jestřebí hory [542 35, 50°32′, 16°2′]
nad Velkými Svatoňovicemi, statek 1 km nad mysliveckou chatou; sdělení A. Teichmana z Velkých Svatoňovic, neověřeno; nejedná se o hodiny TU 7?

246		–	D		11/99				S	–			–

Velké Svatoňovice, Zadní Hory 129 [542 35, 50°33′, 16°3′]
renovovány 1950 a 1980

247	7	O	V	1910	8/96	0°	6	0,4	S	P	CZP	VI XII VI	–

Vlčice [542 41, 50°33′, 15°49′]
kostel sv. Vojtěcha; pouze obrys číselníku, čáry a číslice chybí

248	8	D	PZ		2001	−6°	4,5	2,2	S	P			–

Vrchlabí [543 01, 50°38′, 15°36′]
bývalý klášter, nádvoří; Údajně budou obnoveny.

249	14	–	Z		2002				S	–			–

Luže 61 [538 54, 49°54′, 16°2′]
dům proti dětské léčebně; renovovány 1978

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
62	6/2	O	V	1920	2001	10°	9	1,1	S	P	CRP	8 12 5	–

Luže, Hamzova dětská léčebna [538 54, 49°54′, 16°2′]
pavilon M, neurologie; barevná mozaika v barvách, modré, červené, žluté, bílé, černé a zlaté

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
63	6/1	D	V		2001	14°	7	3	S	P	CP	VII XII VI	V

Luže, Na Chlumku [538 54, 49°54′, 16°2′]
nároží kaple u kostela; v roce 1996 jen polos

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
64	22	D	Z		2002				S	P			–

Luže, náměstí [538 54, 49°54′, 16°2′]
zhotoveny z ocelového plechu s nerezovými součástkami, sokl ze žuly; zhotovitel Karel Hůrka

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
65	6/3	D	V	1990	2001		4	2,5	PP	P	CO	VI XII XVIII	–

Nasavrky 186 [538 25, 49°50′, 15°48′]
zhotovitel Ladislav Pírko

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
66	7	O	V	1962	2000	–8°	2	1,6	S	P	C	7 12 5	–

Nové Hrady [549 44, 49°51′, 16°8′]
zámek, v čele Z křídla; renovovány 1937, 1999

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
67	8	D	C	1778	2001	25°	3	1,5	S	P	CZRD3	VII XII VI	V

zámek, v čele V křídla; renovovány 1937, 1999

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
68	8	D	C	1778	2001	25°	3	1,5	S	P	CZRD3	VII XII VI	V

Proseč, Paseky 4 [539 44, 49°47′, 16°7′]

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
69	9	D	D	1976	2001	–12°	2	0,8	S	P	CR2G	VII XII IV	–

Rosice, Bor u Chroustovic 3 [538 63, 49°56′, 15°59′]
bývalý statek, obchod s potravinami

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
70	10	D	U		2001	–16°	5		S	P	C	9 12 ?	–

Řepníky 10 [538 65, 49°54′, 16°4′]
renovovány 1986

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
71	11	O	D	1900	2001	–13°	2	0,8	S	P	CZ2P	VII XII IV	–

Sobětuchy 2 [537 01, 49°55′, 15°46′]
stodola; dnes bez původních římských číslic; zhotovitel Bohumír Nový

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
72	13	D	P	1976	2000	–10°	3,5		S	K	CG		–

Sobětuchy, Pouchobrady 3 [537 01, 49°56′, 15°46′]
starý špejchar, bývalá zemědělská usedlost; zbyly pouze tři číslice VI, VII a VIII

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
73	14	D	C		2000	0°	6		S	–	C		–

Třemošnice, Pod radnicí 58 [538 43, 49°52′, 15°34′]
zhotovitel Josef Šrajbr

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
74	15	D	V	1963	2002	5°	3,1	2	S	P	CR2P	VIII XII IV	–

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
214	21	O	C	1558	1980	S			S	–			–

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
215	21	O	C	1558	1980	Z			S	–			–

Moravská Třebová, Boršov 175 [569 21, 49°44′, 16°38′]
XII není na svislici

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
216	2	–	V		2000	–12°	2	1	S	P	CZ2	VI XII V	–

Svitavy, Lačnov 56 [568 02, 49°45′, 16°28′]
ve dvoře opuštěného objektu ZD; část omítky opadala

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
217	14	O	PZ	1930?	2000	–7°	3	2	S	P	CR2P	6 12 4	–

Svitavy, Lány 2 [568 02, 49°45′, 16°28′]
na budově základní školy

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
218	15	D	D		2000	–9°	4	1	S	P	CR4P	VI XII V	–

Svitavy, náměstí Míru 94 [568 02, 49°45′, 16°28′]
kostel Navštívení Panny Marie; párové; renovovány 1979; nápis „HORAS NON NUMERO NISI SERENAS“ („Počítám jen jasné hodiny“)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
219	13/1	D	V	1795	2002	0°	6	2	S	PN	CR4PD7	7 12 6	N

kostel Navštívení Panny Marie; součást párových hodin; renovovány 1979

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
220	13/1	D	V	1795	2002	–90°	6	1	S	P	CR2	6 11	–

Svitavy, Slunečná 27 [568 02, 49°45′, 16°28′]
zahrada soukromého domu; vyrobeny jako závěsné; zhotovitel Jan Kyncl

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
221	13/3	O	V	1984	2000	14°	1,6	0,9	S	P	ZL	10 12 6	–

Svitavy, u smuteční obřadní síně [568 02, 49°45′, 16°28′]

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
222	13/2	D	P	1973	2000	–4°	1,2	1	S	PN	CROD7	IX XII XIII	–

Svojanov 25 [569 73, 49°37′, 16°24′]
základní škola, původně radnice; původně párové, v roce 1986 ještě jedny patrné

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
223	16/2	D	Z	1842?	2000	16°	5	1	S	P	CZ2	IX XII IV	–

Svojanov, hrad [569 73, 49°37′, 16°24′]
poplužní dvůr u hradu

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
224	16/1	D	PZ	1890?	1996	–12°	3	1	S	P	CR4PG	VIII XII IIII	–

Široký Důl [572 01, 49°44′, 16°13′]
kostel sv. Jana Křtitele, loď; oprava v 70. letech, R. Holomek

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
225	17	D	PZ	1823?	2000	–16°	5	1,5	S	P	CP	VI XII IV	–

Trpín 77 [569 74, 49°36′, 16°24′]
obecní úřad; renovovány 1939, 1980

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
226	18/1	D	D		1986	–26°	1,6	1,3	S	P	CRP	V XII V	–

Trpín 87 [569 74, 49°36′, 16°24′]
zhotovitel Zdeněk Andrlík ml.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
227	18/2	–	Z	1982	2000	58°	2,2	1	S	P	CPG	1 7	–

Nemyčeves [506 01, 50°23′, 15°22′]
márnice před vchodem do kostela sv. Petra a Pavla; renovovány 1986; nápisy „CERTA OMNIBUS HORA“, „JISTÁ NÁM VŠEM HODINA“

85	7	D	V	1886	2000	–30°	4,5	2,5	S	P	CZR2P	IV XII IV	V

Nová Paka 720 [509 01, 50°29′, 15°31′]
roh Fibichovy a Tiché ul.

86	19	O	U		2002	–40°	1,5	0,9	S	P	C	9 12 3	–

Nová Paka, Opolského 144 [509 01, 50°29′, 15°31′]
bývalý klášter, nemocnice; podobné hodiny v obci Úbislavice

87	8	D	V		2002	18°	7,5	3	S	P	CR2P	VIII XII VI	–

Pecka [507 82, 50°28′, 15°36′]
kostel sv. Bartoloměje, nad vchodem; renovace 1937; ukazatelem kulisa

88	9	D	D	1753	2002	0°	4	1,5	S	P	CR2P	VI XII VI	–

Sobotka, Malé náměstí 2 [507 43, 50°28′, 15°10′]
mezi okny v 1. patře na VJV stěně bývalé fary; číselník zanikl 1945

89	10/1	D	Z		2002	–68°	5		S	P			–

Sobotka, Novoměstská 289 [507 43, 50°28′, 15°10′]
nápis „Pro přátele kterákoliv“

90	10/2	O	V	1976	2002	–11°	1,5	1,5	S	P	CZ2	VIII XII III	N

Stará Paka, Letná 55 [509 01, 50°30′, 15°29′]
zahrada rekreační chaty; na desce s kulisovým ukazatelem, provedeny jako snímatelné z podstavce, pro snadnější ustavení doplněny olovnicí

91	20	O	V	1988	2002		0,5	0,5	V	P	RD3	4 12 20	–

Staré Hrady [507 23, 50°23′, 15°13′]
11 km JZ od Jičína, budova přiléhající na V straně k zámku

92	22	D	U		2002	–14°	5,7		S	P			–

11 km JZ od Jičína, V zeď předhradí

93	21	D	U		2002	–70°	8		S	P			–

Sukorady 20 [508 01, 50°20′, 15°35′]
dům

94	23	O	–		2002				Y	–			–

Úbislavice [507 92, 50°28′, 15°28′]
kostel Narození Panny Marie, loď; podobné hodiny v Nové Pace; renovovány 1965

95	11	D	V	1786	2002	3°	8	2	S	P	CZ2	VIII XII IV	–

Vršce 10 [507 33, 50°19′, 15°19′]
štít domu; renovace 1975; nápis „Rok 1870“

96	12	O	D	1870	2000	–14°	6	2	S	P	CRP	VI XII V	N

Rokytnice nad Jizerou [512 44, 50°43′, 15°26′]
kostel sv. Michaela Archanděla, loď; renovovány 1970

188	8	D	D	1759	1986	8°	11	2	S	P	CZR2	VII XII VI	–

Turnov, Zdeňka Nejedlého [511 11, 50°35′, 15°10′]
z náměstí po červené značce na Kozákov, za dětským hřištěm doprava, v ul. doleva; kovářská práce; `http://slunecnihodiny.wz.cz/gsh-turnov.htm`

189	10	D	D	1980?		J			S	P	C/2ZG	VI XII II	–

okres Svitavy (SY)

Benátky [570 01, 49°51′, 16°19′]
kaplička

190	24	D	U		4/99	J			S	P			–

Biskupice 7 [569 43, 49°38′, 16°45′]
zámek; jen číslice II, III a V, omítka ve větší části číselníku opadaná; renovovány 1950?

191	1	D	PZ		11/00	0°	4	3	S	P	CZ2P	VII XII V	–

Březiny 106 [572 01, 49°41′, 16°6′]
bývalá škola; plochý stínový ukazatel; renovovány 1967

192	3	D	D	1914	2000	–20°	8	0,6	S	P	CP	6 12 4	–

Budislav 12 [569 65, 49°48′, 16°10′]
chata; nápisy „LÉTO BUDIŽ POCHVÁLENO“, „RÁNO“, „VEČÍR“; zhotovitel Ivan Šouta

193	4	D	V	1974	2000	10°	2	0,8	S	P	CP	8 12 4	N

Bystré [569 92, 49°37′, 16°20′]
nádvoří zámku; původně gnómonicky bohaté

194	5	O	U	1750?	1986	–40°			S	PN			–

Dolní Újezd 35 [569 61, 49°49′, 16°15′]

195	6	D	Z	1850	2000	7°	3	1	S	P			–

Hartinkov 35 [569 43, 49°40′, 16°48′]
nápis „A-M MCMLXXVII“

196	23	D	D	1977	4/99				S	P	CR4	IX XII V	–

Jaroměřice 29 [569 44, 49°37′, 16°45′]
zahrada domu; troje hodiny na plechových deskách dle ing. Příhody

197	7/1	O	V		2000	7°	1,7	0,6	S	PN	CR4PD7	VIII XII VI	–
198	7/1	O	V		2000	0°	1,7	0,6	S	PN	CR4PD7	VII XII XIX	–
199	7/1	O	V		2000	100°	1,5	0,8	S	P	CR4	II VI	–

Jaroměřice, Na Kalvárii [569 44, 49°37′, 16°45′]
poutní místo, stěna fary; v roce 1986 ještě ukazatel; Původně zde byly troje hodiny.

200	7/2	–	Z		11/00	–8°			S	P			–

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Dolní Adršpach [549 57, 50°37′, 16°7′]
úřednická budova zámku

107	17	D	Z		7/99	J			S	P		7 12 4	–

Heřmánkovice [549 84, 50°38′, 16°20′]
kostel Všech Svatých, věž; zbyl jen ukazatel a torzo obrysu číselníku

108	20	D	PZ		6/02	–6°	11?	2,5	S	PN			–

Hořenice 1 [551 01, 50°22′, 15°54′]
původně tvrz, v majetku ZD, dnes soukromý objekt; zánik číselníku v roce 1971

109	4	D	U		6/02	–30°	4,5	1,6	S	P			–

Hořičky 13 [552 05, 50°27′, 16°0′]
stodola u domu, štít

110	21	D	U		6/02	10°	6?		S	P			–

Chvalkovice [552 04, 50°24′, 15°58′]
kostel sv. Jiljí, loď; špatně napsané číslo IIIV (8), číselník téměř nečitelný

111	5	D	C		6/02	–20°	5,5	2,2	S	–	CR4	VII XII IV	–

Jaroměř, Dolní Dolce 4 [551 01, 50°22′, 15°55′]
dům; malé čtvercové; černá kresba a čísla na bílém podkladu; amatérská práce, jako provizorní, budou nahrazeny novými po dokončení renovace statku

112	22	D	D		6/02		2?	0,2	S	P	CR	IX XII III	–

Jaroměř, Josefov, Lidická 1 [551 01, 50°20′, 15°55′]
dům na nádvoří, nároží; renovace 1999; 2 číselníky na J a Z stěně

113	15	D	V	1865	6/02	–30°	10?	2,2	S	P	CR2	VI XII III	–
114	15	D	V	1865	6/02	60°	10?	2,2	S	P	CR2	XII VIII	–

Jaroměř, náměstí ČSA 52 [551 01, 15°55′, 50°21′]
dům; číselník na plechové desce

115	6	D	V	1642	2002	0°	10	1,5	S	P	CP	VIII XII IV	–

Jaroměř, Ve sladovnách 12 [551 01, 50°21′, 15°55′]
štít domu směrem k řece

116	16	O	C	1906	2002	–10°	13?	3	S	–	CR2	7 12 6	–

Náchod, náměstí TGM [547 01, 50°25′, 16°10′]
kostel sv. Vavřince; rohové; renovovány 1981

117	7/1	D	P		2001	–14°	6	1,7	S	PN	CZ2P	V XII IIII	–
118	7/1	D	P		2001	76°	6	1,8	S	P	CZ2P	11 12 5	–

Náchod, Vančurova 214 [547 01, 50°25′, 16°10′]
zhotovitel Karel Šafář

119	7/2	O	D	1975	2000	54°	6	1,5	S	P	CZ2P	12 6	–

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Kostelec nad Orlicí, koupaliště [517 41, 50°7′, 16°12′]
stěna pánského WC; renovace 1973; patrné pomocné konstrukční přímky; stíněny křovím; ve středu latinský nápis „SINE SOLE NIHIL SVM“ („Bez Slunce nejsem nic“); zhotovitel učitel František Albrecht

164	5/1	O	D	1966	2000	33°	1	1,8	S	P	CZP	IX XII VI	N

Kostelec nad Orlicí, Zoubkova 137 [517 41, 50°7′, 16°12′]
zhotovitel Konstantin Jansa

165	5/2	D	V	1975	2000	2°	4	1,3	S	P	C	8 12 4	–

Opočno, Kupkovo náměstí 132 [517 73, 50°16′, 16°6′]
ústav sociální péče pro dospělé, bývalý kapucínský klášter, zadní trakt; pouze rysky vryté do omítky

166	6/2	O	PZ	1678?	2002	40°	4	1,6	S	P	R		–
167	6/2	O	PZ	1678?	2002	–50°	3,4	1,5	S	P	R		–

ústav sociální péče pro dospělé, bývalý kapucínský klášter, čtvercový dvorek, tzv. čtvereček; z číselníku pouze obrys osmiúhelníku

168	6/3	O	U	1678?	2002	35°	4	1,7	S	PN			–

Opočno, Trčkovo náměstí 11 [517 73, 50°16′, 16°6′]
základní škola, původně radnice, nádvoří; renovovány 1975

169	6/1	O	V	1906	2002	–5°	12,5	1,8	S	P	CRPG	VIII XII III	–

Přepychy [517 32, 50°14′, 16°6′]
kostel sv. Prokopa, věžička přilehlá k lodi; renovovány v 70. letech, 1993 firmou FLAP

170	7	D	V		2002	–1°	2,5	1,8	S	P	CZ2R	7 12 5	–

Rychnov nad Kněžnou, Nad zvonicí 657 [516 01, 50°9′, 16°16′]
též číselník pro letní čas (IX XII XX); zhotovitel Frič, Málek

171	12	O	D	1985	2000	J			S	P	CRL	VIII XII XIX	–

Říčky v Orlických horách 84 [517 61, 50°12′, 16°27′]
restaurovány 1978, Viktor Fendrich z Hradce Králové; po úmrtí majitele zcizen obraz s číselníkem

172	8	D	U	1950	2000	30°	3,5	1,5	S	P	CP	X XII V	–

Vamberk [516 01, 50°7′, 16°17′]
s číselníky počítanými od východu a západu Slunce; zhotovitel Jan Šafář, Hradec Králové

173	11	–	D		1995	J			S	PN	CR2Z6D7S	VII XII XVII	–

Vamberk 57 [516 01, 50°7′, 16°17′]
dům nad náměstím, ve středu reklamy; se zvířetníky a systémem čar pro hodiny od východu a do západu Slunce; nápis „ANNO DOMINI MXMI“; zhotovitel Jan Šafář, Hradec Králové

174	10	D	Z	1994	1999	J			S	–	CRD7S	VII XII XIV	N

Vysoký Újezd nad Dědinou [517 71, 50°15′, 16°1′]
kostel sv. Jakuba Většího, nad vchodem do sakristie; XII není na svislici; renovovány 1972

175	9	D	P		2002	–28°	3,6	0,9	S	P	CP	VI XII IIII	–

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Zdoňov [549 58, 50°38′, 16°10′]
kostel Nejsvětější Trojice, apsida; čísla chybí

131	23	D	C		6/02	–100°	4	1,9	S	–			–

okres Pardubice (PA)

Dolní Roveň 124 [533 71, 50°1′, 15°58′]

132	20	O	V		2001	J			S	P	C	VII XII XIV	–

Holice, Dukelská 714 [534 01, 50°4′, 15°59′]
na keramické desce; nápis „CARPE DIEM“ („Užívej dne“); zhotovitel akademický sochař František Juračka

133	16	O	V		2000	J			S	P	CROD7	IV XII XX	V

Jedousov 12 [535 01, 49°59′, 15°36′]
stodola, betonová římsa; renovovány 1970, S. Zelený; římsa otočena k J; zhotovitel Václav Zelený

134	1	F	D	1925	2000	0°	7	1	S	P	CRP	6 12 6	–

Kladruby nad Labem [533 12, 50°3′, 15°29′]
hřebčín; renovace 1985, akademická malířka Marie Svobodová — Želiazková; nápis „COGITAVIT SIBI SAPIENS DIES ANTIGVOS AC ANNOS AETERNOS IN MENTE HABVIT“ („Přemýšlel moudrý o minulosti a na mysli měl věčnost“, chronogram CIVIIIIDIIVCIMVI, tj. MDCCVVVIIIIIIIII = 1724); Číselníku hodin počítaných od východu Slunce chybí číslice.; zhotovitel J. Kramolín

135	2	O	V	1724	2002	20°	5	2,2	S	PN	CRD7PS	X XII VI	V

hřebčín; renovace 1985, akademická malířka Marie Svobodová — Želiazková; nápisy „FIRMVS FORTITVDINE ET CONSTANTIA SECVRVS.“ („Pevný statečností a bezpečný stálostí.“, chronogram IMVIVDICICVV, tj. MDCCVVVVIIII = 1724), „K. L. P. 1763.“; zhotovitel J. Kramolín

136	2	O	V	1724	2002	–70°	5	2	S	KN	CRD4	4 11 XII	V

Kojice 4 [533 12, 50°2′, 15°23′]
kůlna ve dvoře; Číslice 12 neleží na svislici.; zhotovitel učitel Rychetský

137	3	O	P	1910	2001	J			S	P	CR2P	7 11	–

Mělice 3 [535 01, 50°2′, 15°37′]
3 km Z od Přelouče, u mostu přes Labe, sloupek na zahradě; číselník na válcové (soudkové) ploše; na svislici je 13; zhotovitel p. Šmíd

138	15	O	P	1980	2002	J	1	0,4	E	PN	CRZLOG		–

Moravany, Turov 39 [534 01, 49°59′, 15°59′]
bývalá hájovna mezi obcemi Turov a Městec, dnes rekreační objekt OK Rancoh; hodiny zanikly při přestavbě 1996

139	13	O	Z	1820	2002	4°	4,5	1	S	P	CP	IX XII III	–

Opatovice nad Labem [533 45, 50°9′, 15°48′]
zeď u pláže písáku

140	21	D	D	1997?	2000		2	1	S	P	CR2PL	X XII VI	–

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

Ostřešany 11 [530 02, 49°59′, 15°47′]
u cihelny, J konec obce, nad okny 1. patra; jako doplněk bohaté sgrafitové výzdoby zdi; čára rovnodennosti; zhotovitel Emanuel Kuksa

141	14	O	D	1986	2002	J			S	P	RD1		V

Ostřetín [534 01, 50°2′, 16°1′]
kostel Zvěstování Panny Marie, loď; renovoval 1956 místní občan Kopecký

142	6	D	V	1781	2002	8°	8	1,6	S	P	CP	VII XII VI	–

Pardubice, Dražkovická 1507 [530 02, 50°1′, 15°46′]
keramická deska; nápis „CARPE DIEM“ („Užívej dne“); zhotovitel akademický sochař František Juračka

143	17	O	V		2002	J			S	P	CROD7	IV XII XX	V

Pardubice, Lány na Důlku 21 [533 31, 50°2′, 15°40′]
stodola; obnova 1999; původní hodiny byly menší; zhotovitel Karel Pětioký

144	4	O	V	1952	2000	22°	2,1	2	S	P	CR4P	V XII VII	–

Pardubice, Mikulovická 618 [530 02, 50°1′, 15°46′]
J konec ulice; keramický materiál

145	22	D	V		2002	J	3	1,5	S	P	C	VII XII VI	–

Pardubice, Rumunská 170 [530 02, 50°2′, 15°47′]

146	23	O	V	2001	2001				S	P	C	XI XII VI	–

Pardubice, Staré Čívice 222 [530 06, 50°1′, 15°42′]
zahradní domek

147	11	O	D	1961	2001	–14°	4,5	1,8	S	P	CP	VII XII V	–

Pardubice, vojenská kasárna Hůrka [530 02, 50°2′, 15°48′]
bývalá vojenská kasárna, kuchyňský blok; zastíněno stromy

148	18	O	D		2001	J			S	P	C	6 12 5	–

Přelouč, Českobratrská 86 [535 01, 50°2′, 15°34′]
fara u evangelického kostela; renovovány 1974 a 2001, ale neobnovena čísla; nápis „NEMÁME ZDE MÍSTA ZUSTÁVAJÍCÍHO“

149	8/2	D	V	1904	2002	–50°	6,5	2	S	P			N

Přelouč, Klenovka 16 [535 01, 50°1′, 15°36′]
ve tvaru půlkruhu

150	19	D	P		9/99	J			S	–	CO	7 12 17	–

Přelouč, Střelova 354 [535 01, 50°2′, 15°34′]
roh Havlíčkovy a Střelovy ulice; renovovány 1978, 1980, 1984; nápis „Každá zraňuje, poslední zabíjí“; zhotovitel Jindřich Mahelka

151	8/1	D	D	1974	2000	–16°	4	4	S	P	CZO	VII XII VII	N